

Dosarul nr. 3ra-824/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M. Gandrabur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Isai Chibac împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și s-a menținut hotărârea din 25 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 25 iunie 2018, Isai Chibac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” privind contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul Isai Chibac a indicat că la data de 27 aprilie 2018 a depus în adresa Direcției de Pașapoarte sectorul Rîșcani cerere prin care a solicitat eliberarea pașaportului și a achitat taxa de stat în acest sens în mărime de 1060 lei.

Reclamantul a relatat că la data de 10 mai 2018, prin răspunsul nr. 849 a fost informat despre respingerea cererii în temeiul art. 4 alin. (1⁶) lit. c) din Legea nr. 273 din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, deoarece conform informației furnizate de Secția informație cu caracter penal a Direcției Servicii Publice și guvernamentale a Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI, pe numele lui Isai Chibac sunt intentate dosare penale.

Reclamantul consideră că i-a fost îngrădit dreptul constituțional ca cetățean al

Republicii Moldova la libera circulație, acest drept nefiind suspendat sau restricționat, deoarece nu există nici un înscris care ar fi demonstrat aplicarea în privința sa a măsurilor preventive sau alte interdicții. Reclamantul mai indică că, cererea prealabilă, depusă în acest sens a fost respinsă.

Reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ilegalității refuzului de a perfecta și elibera pașaportul de călătorie pe numele său și obligarea perfectării și eliberării pașaportului de călătorie.

Totodată, reclamantul în cadrul ședinței de judecată și-a concretizat cerințele din acțiune solicitând doar recunoașterea ilegalității refuzului de a perfecta și a elibera pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, indicând că pe parcursul judecării cauzei pârâta i-a eliberat pașaportul cetățeanului Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 25 septembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea concretizată, s-a recunoscut ilegal refuzul Agenției Servicii Publice de a perfecta și elibera pe numele lui Isai Chibac pașaportul cetățeanului Republicii Moldova.

Prin decizia din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și s-a menținut hotărârea din 25 septembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Isai Chibac împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” privind contestarea actului administrativ.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la data de 27 aprilie 2018 Isai Chibac a depus la I.P. „Agenția Servicii Publice” cerere privind eliberarea pașaportului de călătorie și a achitat taxa corespunzătoare în suma de 1060 lei (f.d. 4). În urma verificării datelor din conturul automatizat „Persoane în căutare” al SIA „Registru informații criminalistice și criminologice” ale MAI, s-a constatat că în privința lui Isai Chibac sunt intentate două dosare penale: nr. 201xxxxxx10 și nr. 201xxxxxx01 ambele pe art. xx8 alin. (2) Cod penal. Prin urmare, prin decizia Șefului direcției IP „Agenției Servicii Publice” din 08 mai 2018 s-a refuzat temporar în eliberarea pașaportului solicitantului (f.d.29). Prin răspunsul nr. 849 din 10 mai 2018 a fost informat despre respingerea cererii în temeiul art. 4 alin. (1⁶) lit. c) din Legea nr. 273 din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, deoarece conform informației furnizate de Secția informație cu caracter penal a Direcției Servicii Publice și Guvernamentale a Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI, pe numele lui Isai Chibac sunt intentate dosare penale. Totodată, solicitantul a fost informat despre necesitatea prezentării „hotărârii definitive și irevocabile la cauza penală indicată, în original ... în adresa furnizorului de informații, sau a hotărârii emitente a actelor de identitate, sau confirmarea eliberată de procurorul care efectuează/conduce urmărirea penală sau de judecătorul care examinează cauza penală nominalizată ” (f.d. 5). La data de 17 mai 2018 reclamantul a depus cerere prealabilă prin care a solicitat eliberarea pașaportului de călătorie, având în vedere faptul că IP „Agenția Servicii Publice” nu deține nici un înscris ce ar confirma aplicarea în privința lui a măsurilor preventive (f.d. 6).

Instanța de apel a reținut că prin răspunsul IP „Agenției Servicii Publice” din 20 iunie 2018 nr. 01/c -428 /18 Isai Chibac a fost informat că având în vedere verificările formularului în conturul automatizat al STI al MAI au fost identificate

cauze penale pe numele reclamantului și explicarea acestuia că în vederea îndeplinirii cerințelor indicare în cererea privind eliberarea pașaportului, reclamantului urmează să prezinte actele confirmative neaplicării măsurilor preventive în privința acestuia (f.d.7-8). Cererea prealabilă depusă de către Isai Chibac a fost respinsă prin răspunsul din 20 iunie 2018 (f.d. 7-8).

Totodată, instanța de apel a constatat că prin ordinul Agenției Servicii Publice nr. 190 din 01 aprilie 2019 a fost abrogat ordinul ÎS „CRIS Registru” nr. 401 din 19 august 2016, iar prin ordinul nr. 270 din 26 aprilie 2019 s-a stabilit că la prestarea serviciilor de eliberarea pașapoartelor, verificările prin conturul automatizat „Persoane în căutare” al SIA „Registru informații criminalistice și criminologice” ale MAI se vor verifica online, pentru stabilirea faptului dacă persoana pe numele cărei se solicită eliberarea pașaportului este/nu este anunțată în căutare de organele de drept și justiție ale Republicii Moldova. În urma modificărilor menționate, la data de 22 aprilie 2019 intimatului i-a fost eliberat pașaportul respectiv.

Instanța de apel a respins argumentul Agenției Servicii Publice, precum că nu poate duce răspundere pentru informația prezentată de către organul abilitat prin lege (în cazul dat Ministerul Afacerilor Interne) și la momentul soluționării cererii pentru eliberarea pașaportului angajații instituției nu aveau posibilitatea de a interpela organele de drept cu privire la existența unor măsuri preventive aplicate în cauzele penale în speță, deoarece verificarea informației solicitate nu poate fi pusă în sarcina nici solicitantului, iar din informația în privința intimatului Isai Chibac nu pot fi reținute aplicarea în privința lui a măsurilor preventive în cadrul urmăririi penale sau suspendării dreptului la liberă circulație. Astfel, chiar și până la abrogarea ordinului ÎS „CRIS Registru” nr. 401 din 19 august 2016 apelanta nu era în drept să refuze în eliberarea pașaportului conform cererii intimatului din 27 aprilie 2018, nefiind prezentă nici o condiție prevăzută de art. 4 alin.(1⁶) din Legea nr. 273 din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 16 iunie 2020, IP „Agenția Servicii Publice” a contestat-o prin intermediul oficiului poștal, cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Isai Chibac.

Recurenta IP „Agenția Servicii Publice”, în motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, precum și faptul că normele de drept material și procedural au fost aplicate eronat.

Recurenta a specificat că la examinarea cererilor de eliberare a pașaportului cetățeanului Republicii Moldova, Departamentul Înregistrare și Evidență a populației pune în aplicare prevederile art. 4, alin. (1⁶), literele a) din Legea nr. 273-XIII din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, ținând cont de informația furnizată de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI Dacă în rezultatul verificărilor, erau identificate restricții la eliberarea pașaportului, prevăzute de norma nominalizată, cererea privind eliberarea pașaportului se respingea.

Recurenta a relatat că procedura descrisă era stabilită de instrucțiunile provizorii privind eliberarea actelor de identitate cetățenilor Republicii Moldova în condițiile art.

4 alin. (1⁶), literele c) și e) din Legea 273 din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, aprobate prin Ordinul „CRIS Registru” nr. 401 din 19 august 2006, care expres prevăd în pct.4 că în cazul cererii pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova pe numele persoanei în privința căreia informațiile furnizate de Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI a fost intentată o cauză penală pe teritoriul Republicii Moldova, se prelungește termenul de examinare a acesteia cu cel mult 30 de zile calendaristice, iar în cazul termenului restrâns al comenzii (3 ore, 6 ore, 24 ore, 5 zile, 10 zile, 15 zile), cererea se respinge. În astfel de situații Direcția Pașapoarte a solicitat de la cetățeanul Isai Chibac prezentarea confirmării privind lipsa unor măsuri preventive, aplicate în condițiile Codului de procedură penală.

La 29 iulie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Isai Chibac copia recursului declarat de IP „Agenția Servicii Publice” împotriva deciziei din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 103).

Completul specializat relevă că intimatul Isai Chibac a recepționat copia recursului expediat de IP „Agenția Servicii Publice”, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 105).

Însă, intimatul Isai Chibac nu și-a valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de IP „Agenția Servicii Publice” împotriva deciziei din 28 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul relevă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 28 februarie 2020. Totodată, decizia recurată a fost notificată recurenteii IP „Agenția Servicii Publice”, la data de 21 mai 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 89).

În aceste circumstanțe recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice” la 16 iunie 2020, se consideră a fi depus în termen. (f.d. 92-101)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 7 p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice” este inadmisibil.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan